

Richard
Rohr
Na prahu
proměny

DENNÍ
MEDITACE
PRO MUŽE

Uspořádali
Joe Durepos
a Tom McGrath

Vyšehrad

*Věnováno Stephenu J. Pichovi,
jehož neúnavná práce a vášnivá vize
rozšířily naši práci s muži do devíti zemí
a třinácti regionů Severní Ameriky.*

Copyright © Richard Rohr, 2010
Translation © Pavel Černovský, 2017

ISBN 978-80-7429-543-0

Obsah

Pár slov ke čtenáři	9
Ezauovi synové: muži dnešní doby, muži všech dob	13
Č Á S T 1	21
Mužská cesta – příroda, mytologie a širší příběh	
Č Á S T 2	71
Muž v kultuře a společnosti – Bůh, moc a hanba	
Č Á S T 3	149
Duševní práce pro muže – zloba, stín, iniciace a cesta sestupu	
Č Á S T 4	251
Paradox proměny – změna, utrpení a svoboda	
Č Á S T 5	323
Mužské archetypy a integrovaný muž – král, bojovník, kouzelník, milovník	
O autorovi	399

Pár slov ke čtenáři

Před téměř dvěma lety jsem se obrátil na Richarda Rohra s nápadem vydat knihu o mužské spiritualitě, která by slučovala moudrost z celého jeho díla. Můj návrh zněl, abychom prohledali všechny jeho audionahrávky, knihy, zápisy z přednášek, neuveřejněné materiály a denní modlitby ze stránek Centra pro akci a kontemplaci – zkrátka všechno, co se dotklo tématu cesty mužské duše.

Richarda to zaujalo a vybídl mě, abych se pustil do práce. Určité zkušenosti s vybíráním a kompilováním moudrosti duchovních učitelů jsem už měl z minulosti. Tento projekt však vycházel z intenzivní osobní touhy hlouběji porozumět transformativní Richardově práci, která mi už tolik let mění život, a podělit se o svoje zkušenosti.

V polovině devadesátých let ztratilo to, co označujeme za moderní mužské hnutí, dosavadní energii a přešlo do podzemí. Richard Rohr nenápadně přinesl model mužské spirituality, který byl teologicky solidní a psychologicky promyšlený. Spojil velkou křesťanskou duchovní tradici s hlubokými vhledy z oblasti psychologie, mytologie a antropologie. Pak začal organizovat „Mužské přechodové rituály“, které nabízely proměňující zkušenost mužům všeho věku. Tento iniciační proces je založený na desetiletích Richardova studia a staletích lidské moudrosti.

Záhy potom, co jsem se pustil do tohoto projektu, se na mě snesla série nehod, které by příliš pokoušely vaši důvěru, kdybych je měl všechny vyjmenovat. Jeden kamarád

mi navrhl, abych si změnil jméno z Joe na Job. Zasmál jsem se, ale on to nemyslel jako vtip.

A tak jsem tuto knihu při práci na ní současně prožíval. Mohu vás ujistit, že jde o materiál, který byl otestován v praxi. Moudrost, kterou najdete na následujících stránkách, jsem použil k tomu, abych prošel nejnáročnějším obdobím svého života. Nemohu říct, že by bylo dobré, že mě a mou rodinu postihla kalamita, mohu ale říct, že dobré bylo to, co z ní vzešlo.

Viděl jsem už, jak Richardova práce pomohla mnoha mužům. Sám jsem také při práci na této knize okusil na vlastní kůži Richardův dar moudrosti, která dovede proměnit bolest a tragédii v požehnání. Víím jistě, že v této knize najdete mnoho věcí, které vám pomohou na vaší cestě. Měl bych vás však varovat – nejde o denní modlitby. Jde spíš od „denní konfrontace“. Není to kniha inspirativní – přinejmenším ne v nějakém sentimentálním smyslu. Je pravdivá a odvážná, a vybízí nás, abychom byli taky takovými.

Richard muže nabádá, aby se změnili, a říká nám, že změna je těžká, že zahrnuje utrpení a že práce, kterou změna vyžaduje, je náročná a namáhavá. Nemyslete si však, že mužská cesta je jenom bídná dřina. V mnohém, co tu Richard říká, se ozývá laskavý, povzbudivý duch. Zní tu, jelikož Richard ví, že na druhé straně utrpení se nachází celost a plodnost. A navíc, Richard nás nepovzbuzuje z lavíčky. Je hned za zatáčkou, prozkoumává terén, vyzývá nás, abychom ho následovali.

Richard mužům ukazuje, jak mohou nevyhnutelné rány života přijmout, ne se kvůli nim vztekat. Když své utrpení přeneseme do posvátného prostoru, můžeme ho posvětit. Richard nás učí, jak se podívat do svého stínu a jak se toho, co tam uvidíme, neleknot, ale spíš se s tím, co tam

nejdeme, spřátelit a jak to respektovat. Žádá nás, abychom svou bolest nepřenášeli na druhé ani ji sami druhým nepůsobovali, ale abychom jí naslouchali a učili se od ní.

Richard nabízí všeobjímající vizi. Na cestě muže má všechno své místo. Naše nezdary, zlomená srdce, porážky i vítězství; naše rány, sny i vášně; naše konce i začátky – to vše má své místo v našem příběhu a v naší proměně ze stínových mužů v muže skutečné. Všechno má svůj význam a všechno má své místo.

Tato kniha je pozvánkou a průvodcem. Doopravdy pomáhá. Víím to. Ponořte se do ní, a sami uvidíte.

S požehnáním na vaši cestu
Joe Durepos
Woodridge, Illinois
duben 2010

Č Á S T 5

Mužské archetypy a integrovaný muž – král, bojovník, kouzelník, milovník

*V druhé půlce života potřebují muži
upřímnost a pokoru víc než hrdinství.*

Richard Rohr

- ♦ Většina mýtů, posvátných příběhů, a dokonce i Bible vznikla kolem čtyř primárních energií/obrazů, které jsou přítomny v mužích. Tyto čtyři charakteristiky se objevují s takovou pravidelností a důsledností, že už dnes uznáváme, že popisují čtyři aspekty mužské duše: král-otec ve své plnosti, bojovník střežící hranice, moudrý kouzelník-mudrc a milovník, který „ochutnává vše“.
- ♦ Spolu s tím, jak se tyto „čtyři velikáni“ postupně sbližují, vzájemně se regulují a vyvažují, stává se muž velkým uměleckým dílem Božím, pravým králem-otcem. (Proto má pravděpodobně tolik mužů rádo své dědečky!) Automaticky naprogramovanou variantu téhož představuje diktátor, tyran, mocichtivý stařec (Saul a Herodes v Bibli). Je to temný král v mocenském postavení, ale bezmocný.

- ✦ Když přehnaně rozvíjíte jednu archetypální energii a zanedbáte ostatní, nejenže vás to vyvede z rovnováhy, ale z dlouhodobého hlediska vás to zničí. Potřebujete všechny čtyři, aby se plně vyvážily. Z poznání těchto čtyř archetypů vzniká schopnost rozlišování duchů a vodítko k vyhledávání vlastních slepých míst a přemrštěných představ. A upřímně řečeno, je to také jeden ze způsobů, jak vypátrat svůj „hřích“.
- ✦ Jestli máte chuť pustit se do celkem vzrušujícího studia Písma, abyste poznali, že Ježíš skutečně je „synem Davidovým“, tedy oním novým celým mužem, přečtěte si všechna čtyři evangelia a všimněte si, jak Ježíš důsledně přechází mezi těmito čtyřmi mužskými energiemi. Nemusíte být křesťany, abyste viděli, že lidský Ježíš je současně prorokem-bojovníkem, jemným milovníkem života, výjimečným mudrcem i tím, kdo kráčí s klidnou autoritou otce-krále.

Být milován nám umožňuje milovat

Bůh z nás dělá milovníky tím, že nás miluje – jeho výchova nás k ničemu nenutí ani nás netrestá. Bůh nám svou láskou pomáhá zevnitř na čím dál hlubších úrovních – a my pak začínáme milovat téměř sami sobě navzdory. Bůh nás jen hladí – cožpak nechcete vy sami také pohladit své děti? My máme jediný úkol, jímž je život sám, který musíme žít se vším jeho utrpením, tužbami, hříchy, učením, vítězstvími i prohrami – mnohonásobnými. Bůh od nás žádá, abychom sedmasedmdesátkrát odpustili, než si sami uvědomíme, že právě tak od začátku neustále jedná Bůh.

Jako každý rodič je i Bůh připravený nám s tímto úkolem tajně pomáhat a pochválit nás i jen za jediné hořčičné semínko lásky, touhy či snahy. Co jiného by ve vás vzbudilo chuť milovat ještě víc? Co jiného by z vás udělalo milence? Trest tedy určitě ne.

*Jakým způsobem, v jakých chvílích a na jakých místech
zakouším Boží netrestající lásku?*

Jsme-li my dva celí, jsme jedno!

Duchovně celý muž se ke konci života snaží v sobě integrovat mužské i ženské kvality. Tuto lidskou vyváženost a celost zosobňuje samotný Ježíš, který měl mužské tělo spolu s velmi ženskou duší, přičemž obojí fungovalo jako jedno – což byl Duch!

Ježíš nebyl podle žádné kulturní definice ani macho ani se nechoval patriarchálně. Vezměte si toto jako ponaučení: na svých nejvyspělejších úrovních jsou si muž a žena nejpodobnější, na svých nejméně vyspělých úrovních jsou nejodlišnější. V Ježíšovi je rozdíl mezi oběma sotva patrný!

Jakým způsobem v sobě integruji ženské kvality?

Skok

Chce-li mladý muž uspět ve světě, bude poslouchat vědomí svého ega – to mu ale říká jen to, co potřebuje k úspěchu ve svém malém světě. První polovinu života se bude řídit podle programu davu, i když se hlasitě zapřísahá, že nic takového nedělá. Dosud se nesetkal se svou duší ani s bohem, který by byl skutečným Bohem.

V druhé polovině života se pak muži mění pravidla a to, co fungovalo v první polovině, obvykle fungovat přestává. Pochopí, že své problémy doopravdy neřeší, jen je přebíjí. Thomas Merton napsal, že někteří muži se celý život snaží vyšplhat na vrchol žebříku, jen aby pak zjistili, že ho mají opřeny o špatnou stěnu – a navíc že tam nahoře nic není! Ono vpravdě náročné obrácení či osvícení, jejichž možnost se mužům otevírá v druhé polovině života, spočívá v poznání, že šplhat na vrchol žebříku má smysl jen v tom, abychom z něj pak seskočili a zjistili, že všechno, na čem skutečně záleží, už je přítomno na takzvaném dně.

*Opřel jsem si žebřík o špatnou zed'
Na čem mi teď skutečně záleží?*

Koloběh

V druhé polovině života začínáme podle vlastní zkušenosti chápat, že život má spirálovitou povahu. Někdy se stává, že zapomínáme na svou cestu, ztrácíme z očí své hledání a utápíme se v každodenních maličkostech. Tuto zkušenost nazývá mnoho velkých duchovních tradic „neúprosným koloběhem“ umírání a povstávání. Takový je vzorec lidského života, vzorec střídavého upamatování a zapomnění, chvilkového žití a opětovné smrti, i když jsme přísahali, že tutéž chybu už nikdy neuděláme. Všechno, čím jsme, a všechno, co je nám drahé, je vydáno na milost kolu štěstěny.

Nezbývá nám nic než hluboká důvěra, že když na své cestě potřebujeme pomoc, pomoc se objeví. Takovou podobu má důvěra v Boha. Jakmile jste se setkali se svou duší, už víte, že jste vedeni. Jste vedeni zvnitřku, a dokonce i ono neúprosné kolo života je vaším učitelem. Je to právě cyklus propadů a obnovení, co vás pomalu skládá do velmi bezpečné Boží náruče.

Kdy jsem měl pocit, že se život pohybuje v kruhu?

Hořet, nebo zmrznout

Moderní muži si musí dávat pozor, aby neztratili svůj erotický instinkt. Tento instinkt se netýká primárně sexu: erós je životní energie, životní síla. Dny, kdy nejsme erotičtí, jsou dny, kdy nás prostě nic nezajímá, kdy postrádáme jakoukoliv motivaci, kdy jen nám všechno prostě fuk. Naopak v těch dnech, kde se cítíme nabití a máme silnou motivaci, jsme naplněni erótem. Erotičtí muži mění svět svou vášní, ať už zahořeli pro včelaření, svůj sportovní tým nebo manželství.

Erós je energie života v kontrastu s thanatem, což je energie smrti. Dobrým jiným slovem pro erós je „šťáva“: s erótem máme „šťávu“. Když v nás není přítomen erós, jsme mrtví, i kdybychom formálně byli věřící, žili v celibátu nebo ctili zákony. Přestože je thanatos tak rozšířený a ničivý, náboženství ho odsuzuje jen zřídka. Erós se všemi svými možnými excesy vyvolává mnohem větší obavy. Přitom ale jen erotičtí muži dovedou přitahovat, zvát, měnit a oživovat druhé.

Kdy jsem k životu přistupoval obzvlášť živě?

Lidé, kteří dodávají energii

Nejste rádi s lidmi, kteří rozdávají energii, namísto aby ji z vás vysávali? S lidmi, kteří vyzařují tvořivost, činorodost, iniciativu a jsou hluboce zapojeni do světa? Takové člověk pozná hned. V jejich přítomnosti se cítí v bezpečí, plní života a energie. Proto je vyhledává, stejně jako zástupy vyhledávaly Ježíše a dnešní lidé vyhledávají skutečně moudré a celé ženy a muže. Jejich duchovní autorita je přesvědčivá a nepotřebuje žádný titul, postavení ani kostým – prostě je. Tihle lidé jsou živoucím jádrem Kristova Těla.

To neznamená, že jsou dokonalí. Ve skutečnosti musí většina tvůrčích a živých lidí snést svou porci zápasů a omylů, avšak spoluprací s milostí, silou a milosrdenstvím si získali vnitřní autoritu. Jsou to lidé jako žárovky. Čerpají a rozdávají z neomezeného Zdroje.

*Jací lidé jsou zdrojem energie v mém životě?
Jak bych s nimi mohl trávit víc času a učit se od nich?*

Moudrost našeho těla

Ženy se učí navazovat vztah s vlastním tělem přirozeněji. My muži se obvykle víc řídíme hlavou. Učíme se ignorovat rány, modřiny i lekce, které nám dává tělo, a navzdory bolesti pokračovat ve hře. Ženy prý mají pětkrát obsáhlejší slovní zásobu k popisu vnitřních stavů a pocitů než muži! Ženy mají jistou výhodu, menstruace a porod je učí, že život je bolestivý a že člověk musí být ve spojení se svým nitrem. Ženy takto poznávají tajemství a sílu uvnitř těla.

I my muži musíme nějak podniknout sestup do těla, přesně jako Ježíš při Vtělení. Často mě napadá, jestli právě v tom nespočívá nejhlubší jádro naší sexuální touhy. Není to zajímavé, že mnoho, ne-li většina světových mytologií spojuje nebe s otcem a zemi s matkou? Ježíš neustále vybízí muže, aby v tom či onom smyslu „sestoupili dolů“, a ženy obvykle vybízí, aby „povstaly“. Doufejme, že se setkáme uprostřed.

*Nakolik jsem začal chápat a přijímat, že mé tělo je svaté
a nabízí mi moudrost?*

Kdy a jak mohu svému tělu naslouchat?

Co bychom si měli připomínat?

Večer před svou smrtí Ježíš poklekl a omyl svým učedníkům nohy. Tento skutek, kterým Ježíš vydával sebe sama, obcházel jakoukoliv racionalitu a mířil učedníkům přímo do srdce. Co ho k tomuto skutku přimělo?

O něco dřív vstoupila jakási žena do místnosti, kde se muži sešli k jídlu. Poklekla a omyla Ježíšovi nohy svými slzami a osušila je svými vlasy. Představte si, jakou musela mít kuráž, aby do té místnosti vůbec vstoupila. Představte si, jak čistá musela být její láska, když ji přiměla omýt Ježíšovi nohy vlastními slzami. Ježíš řekl: „Amen, pravím vám, všude po celém světě, kde bude kázáno toto evangelium, bude se mluvit na její památku o tom, co ona učinila“ (Mt 26,13). Slyšíte v tom ozvěnou pozdější Ježíšovu výzvu „To činite na mou památku“? Možná že setkání s touto ženou ho naučilo mocné síle mytí nohou. My se na památku Ježíše účastníme svatého přijímání, ale budeme si také na památku té ženy omývat navzájem nohy?

*V jakých oblastech života mám vůdčí roli? Když se své role zhostím v duchu Ježíšově, či nohy budu omývat?
Nebo se můj způsob vedení tímto směrem nevyvíjí?*

Chybějící svátost

Mytí nohou je skvělá tělesná teologie, a přesto církev tuto svátost většinou opustily, ačkoliv se pro ni v Písmu najde mnohem pevnější opora než pro mnohé z oněch oficiálních sedmi svátostí. Tělo představuje důležitý pramen poznání, které převyšuje poznání pouze racionální. Terapeutičtí maséři vám potvrdí, že tělo nelže. Mnoho z nás si nese dětské vzpomínky na ramenou, v břiše, na zádech či v srdci, a my se je pořád snažíme uzdravit tím, že o uzdravení přemýšlíme. Je snad překvapení, že Ježíš obvykle léčil fyzickým dotykem?

Dokud se duchovní uzdravení neodehraje i v těle, obvykle nelze dosáhnout hluboké ani trvalé změny. V tom, jak jsem přesvědčen, také spočívá základní význam Ježíšova neustálého fyzického uzdravování. Dotýkal se lidí! Nešlo jen o nějakou novou myšlenku ani o nějaký pouze medicínský lék, tady nastávalo vysvobození celého nového člověka.

*Nakolik vnímám moudrost svého těla?
Co se změnilo v mém životě, když jsem věnoval
pozornost tomu, co mi říká moje tělo?*

Tělo to ví

Křesťanská víra ve Vtělení spočívá v tom, že Bůh na sebe vzal lidské tělo. Proto bychom neměli své tělo zanedbávat a spoléhat se pouze na duši a ducha. Naše duše a duch k nám promlouvají skrze tělo tak dlouho, až jednou konečně začnou fungovat v jednotě. Dokonce i ve vyznání víry říkáme, že věříme ve „vzkříšení těla“ a poslední kniha Bible slibuje nejen nové nebe, ale i „novou zemi“ (Zj 21,1). Budeme-li fyzicky i nadále vylučovat ze spásy, nebudeme věrni Kristovu tajemství.

My muži musíme překonat své pochybnosti, které nám brání považovat fyzický svět i svá vlastní těla za cosi dobrého a svatého. Dobře to vystihuje následující požehnání od svatého Pavla: „Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvěť a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní“ (1Te 5,23–24).

Jak do modlitby zapojuji vděčnost za své tělo od hlavy až k patě a za všechny jeho funkce a schopnosti?

Jak poznat světce

Světce je někdo, kdo se postavil tváří v tvář své temné stránce a už jí není šokován. Světci se setkali s protivníkem v sobě samých, utkali se s ním a odpustili mu, čímž se připojili k Bohu, který mu odpustil jako první.

Světci do všech detailů spatřili svou porušenost, což způsobilo, že se nyní každou hodinu a každý den sdílají na Boží milosrdenství. Světci nemají potřebu *vypadat*, jako že něco jsou. Vnější zdání je jen vnější zdání. Světci se naučili zabydlet se ve svém holém bytí, kde se s nimi setkal Bůh a miloval je na nejhlubších úrovních jejich obyčejnosti.

*Kdo z těch, které znám, je s to uznat stínovou stránku
lidské povahy, aniž by jí byl šokován či se jí stal posedlý?
Co se od tohoto člověka mohu naučit?*

Začít s touto generací

Kdo jsou skuteční stařešinové, začneme naprosto jasně poznávat *po* iniciaci. Muži, kteří jí prošli, ji nevnímají jen jako další událost, již zažili v rámci svého osobního růstu, ale jako zkušenost, díky níž si uvědomili, že jsou jen součástí cyklické obměny generací. Skutečně iniciovaný muž si uvědomuje, že tomu není tak, že by v životě šlo o něj, ale naopak že v něm samém jde o proudění života. Pochopí, že o něj na určité základní úrovni *bylo postaráno* a že nyní se musí zase on postarat o ostatní.

Pokud se jednalo o skutečnou iniciaci – a lhostejno, jak k ní došlo –, vždycky to muže posouvá do širších světů. Ke své rodině, sousedům, do své země a církve se vrací – s darem. *A hlavním darem je právě jeho větší já.* Skutečně iniciovaný muž ví, že jeho úkolem je životodárná aktivita: pomáhat druhým a chránit planetu i všechen život kolem sebe. Jako stařešinové irokézských kmenů, kteří rozhodovali nejen za sebe, ale za „sedm generací“. Takhle vypadá skutečná královská energie. A my bychom nepochybně pár králů zrovna dnes potřebovali na každé úrovni církve a společnosti.

*Jaké krále jsem poznal? Jaký vliv měli na můj život
a životy ostatních mužů a hochů kolem mě?*

Ti, kteří se bojí smrti

Nebudeme připraveni zemřít, pokud jsme skutečně nežili. Z jakéhosi paradoxního důvodu právě ti, kdo prožívali život intenzivně a plně, mají největší schopnost život opustit. Skoro jako by umírali s toutéž vášní, s jakou žili. Největší strach ze smrti mají ti, kteří ještě nezačali žít. Člověk s plným životem se už naučil, jak do života pojmout i smrt, a tak pro něj smrt není cizincem.

Lidé s neprožitým životem podvědomě vědí, že jim skutečné poznání i životní síla nějak unikly. Chybí jim pocit ukotvení a nemají ani moc představu, proč se vůbec narodili. Jejich skutečné já – duše – nebylo probuzeno, a tak jim chybí jakýsi hlubší prožitek sebe sama či povědomí o určitém věčném úkolu života. Jelikož ještě ani nezačali žít, nedovedou si představit umírání. Pořád je to pro ně cizí území, cíl, kam dospějí, aniž tomu předchází nějaká cesta. Ve dne v noci je provází úzkost, jak se snaží vně sebe najít to, co mohou najít jenom v sobě.

*Kdy jsem se cítil skutečně živý?
S jakým klidem či neklidem přemýšlím o vlastní smrti?*

Stát v meziprostoru

Svou poslední a nejdůležitější lekcí učil Ježíš na kříži lidstvo tomu, jak udržet střed a zároveň na svůj účet vyplnit tragické nedostatky dějin – místo abych pořád chtěl, aby cenu zaplatili jiní. Vezměte si kříž jako geometrický symbol. Ježíš visí na průsečíku protichůdných sil a za jejich usmíření platí vlastním tělem (Ef 2,13–18).

Pokaždé, když se snažíte držet věci pohromadě – postavit most nebo se stát mostem – budete trpět. Když se odmítnete schovat do kteréhokoliv ze zabezpečených táborů – levicové nebo pravicové ideologie, černých nebo bílých, křesťanů nebo židů, Američanů nebo Arabů, homosexuality nebo heterosexuality – připravte se, že vás budou „všichni nenávidět“ (Mt 10,22) a jako Ježíš nebudete mít „kde byste hlavu složili“ (L 9,58). Žít tajemství kříže často znamená, že v naději, že uzdravíte každého, nepotěšíte nikoho.

Co mě stála má snaha stát se mostem?

Stavět mosty

Termín *stavitel mostů* Ježíš pravděpodobně nikdy nepoužil, ale přesně tím se stal mezi Židy a Samaritány, mezi takzvanými zdravými a takzvanými hříšnými, těmi, co patří dovnitř a co patří ven. Most nejde stavět z prostředka. Musíme stát na jedné, nebo na druhé straně. Ježíš ukazuje, že musíme stavět most ze strany těch, kteří jsou bezmocní. Zde musíme nejprve objevit solidaritu, a proto také pořád putoval po okrajích svého vlastního náboženství a společnosti. Toto je pro nás zjevení skutečně božské, neboť kultura by nás k takovému závěru nikdy nepřivedla. Žádná kultura, kterou znám, s touto praxí ve skutečnosti nesouhlasí.

Ježíš stojí na straně outsidera. Začíná na straně poražených, obětí, bezmocných; na straně žen, zneužívaných a utiskovaných jejich patriarchální kulturou; na straně gójjů v rámci své židovské kultury či hříšníků v rámci své farizejské kultury.

*Pokud jsem připravený stavět mosty,
na které straně stojím právě teď?*

Čelit vlastní smrti

Je důležité překonat svůj vzdor vůči smrti – včas –, nebo nebudeme nikdy brát vážně tento jeden konečný život. To také může vysvětlovat, proč Ježíš vyhledal Jana Křtitele na břehu Jordánu a podstoupil u něj nekonvenční rituál smrti a proměny. Vysvětluje to také, proč Pavel pořád ještě chápal křest jako cosi, co spolu s Ježíšem sestupuje „ve smrt“ (Ř 6,4). Teprve později byl tento rituál zmírněn na hezounký křestní obřad pro děti.

V Markově evangeliu mluví Ježíš ke svým učedníkům třikrát o nutnosti čelit smrti (8,31–10,45). A oni třikrát změňí téma, nepochopí smysl jeho slov nebo mu aktivně oponují. A to bylo dvanáct apoštolů! Nejspíš proto o tom Ježíš nakonec přestal mluvit a prostě to udělal. Ne rituálně, ale doopravdy. Jistě proto je smrt a vzkříšení, to, čemu křesťané říkají „pašijové mystérium“, v samém srdci každé eucharistie, bez ohledu na konkrétní svátek nebo období. Překonat vzdor a přestat s popíráním jisté smrti trvá mnoho let a mnoho období.

*Jak se bráním hovorům o smrti,
či dokonce i pouhého přemýšlení o ní?*

Richard Rohr

Na prahu proměny

DENNÍ MEDITACE PRO MUŽE

Z anglického originálu *On the Threshold of Transformation: Daily Meditations for Men*, vydaného nakladatelstvím Loyola Press a Jesuit Ministry v Chicagu roku 2010, přeložil Pavel Černovský

Typografie Vladimír Verner

Vydalo nakladatelství Vyšehrad,

spol. s r. o., v Praze roku 2017

jako svou 1641. publikaci

Odpovědný redaktor Martin Žemla

Vydání první. AA 11,52. Stran 400

Vytiskla Těšínská tiskárna, a. s.

Doporučená cena 298 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.

Praha 3, Víta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-543-0